

QuickScan en voortoets voor de locatie Dijkhuizerzandweg 15 te Epe (update)

Rapport: 2021-505

Datum: 18 augustus 2021

Versie: 2.0 update

QuickScan en voortoets voor de locatie Dijkhuizerzandweg 15 te Epe (update)

Colofon
© 2021

Tekst, samenstelling: Fopma NatuurAdvies

Opdrachtgever:

Wijze van citeren: Fopma NatuurAdvies, A, 2021. QuickScan en voortoets voor de locatie Dijkhuizerzandweg 15 te Epe (update); *Fopma NatuurAdvies*, Rapport 2021-505, Wapse.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Fopma NatuurAdvies. Ook mag het zonder een dergelijke toestemming niet worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Fopma NatuurAdvies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Fopma NatuurAdvies. De opdrachtgever vrijwaart Fopma NatuurAdvies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

De informatie in dit rapport is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	5
1.1	ACHTERGROND	5
1.2	AANLEIDING	5
1.2.1	<i>Soortbescherming</i>	5
1.2.2	<i>NatuurNetwerk Nederland</i>	6
1.2.3	<i>Gebiedsbescherming</i>	6
1.3	PROBLEEMSTELLING / DOELSTELLING	6
2	SOORTBESCHERMING – WET NATUURBESCHERMING	9
2.1	BESCHERMINGSREGIME SOORTEN VOGELRICHTLIJN	9
2.2	BESCHERMINGSREGIME SOORTEN HABITATRICHTLIJN	9
2.3	BESCHERMINGSREGIME ANDERE SOORTEN	9
2.4	ZORGPLICHT	9
2.5	PROVINCIALE OMGEVINGSVERORDENING GELDERLAND (POV)	9
3	LIGGING ONDERZOEKSGBIED EN ONDERZOEKSOPZET	10
3.1	LIGGING ONDERZOEKSGBIED	10
3.2	ONDERZOEKSMETHODE	10
3.2.1	<i>Bronnenonderzoek</i>	10
3.2.2	<i>Veldbezoek</i>	11
4	INVENTARISATIE NATUURWAARDEN	12
4.1	VOGELS (WNB § 3.1)	12
4.1.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	12
4.1.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vogels)</i>	13
4.2	VLEERMUIZEN (WNB § 3.2)	13
4.2.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	13
4.2.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vleermuizen)</i>	14
4.3	OVERIGE GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	15
4.3.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	15
4.3.2	<i>Gegevens uit veldbezoeken (overige zoogdieren)</i>	16
4.4	AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN	16
4.4.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	16
4.4.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (amfibieën, vissen en reptielen)</i>	16
4.5	VLINDERS, LIBELLEN, JUFFERS EN INSECTEN	18
4.5.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	18
4.5.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vlinders, libellen, juffers en insecten)</i>	18
4.6	VAATPLANTEN	18
4.6.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	18
4.6.2	<i>Gegevens uit veldbezoek (vaatplanten)</i>	18
4.7	OVERIGE BESCHERMDE SOORTEN	18
4.7.1	<i>Gegevens uit geraadpleegde bronnen</i>	18
4.7.2	<i>Gegevens uit veldbezoek</i>	19
5	BEOORDELING WET NATUURBESCHERMING (SOORTEN)	20
5.1	VOGELS	20
5.2	VLEERMUIZEN	20
5.3	OVERIGE GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	20
5.4	REPTIELEN, AMFIBIEËN EN VISSSEN	20
5.5	VLINDERS, LIBELLEN, JUFFERS EN INSECTEN	21
5.6	VAATPLANTEN	21
5.7	OVERIGE DIERSOORTEN	21

5.8	AANBEVELINGEN VOOR NATUURINCLUSIEF BOUWEN	21
6	NATUURNETWERK NEDERLAND	22
7	NATURA 2000 GEBIEDEN (GEBIEDSBESCHERMING)	23
8	CONCLUSIES	24
8.1	CONCLUSIE WET NATUURBESCHERMING (SOORTEN)	24
8.2	CONCLUSIE NATUURNETWERK NEDERLAND	24
8.3	CONCLUSIE WET NATUURBESCHERMING (GEBIEDEN)	24
9	BRONNEN	25
9.1	LITERATUUR	25
9.2	GERAADPLEEGDE WEBSITES	25
BIJLAGE 1	ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN WNB	26
BIJLAGE 2	PROCES BEOORDELING ONTHEFFING WNB	27
BIJLAGE 3	JAARROND BESCHERMDE VOGELS	28
BIJLAGE 4	SAMENVATTING NDFF (1-1-2015 TOT 6-10-2020) EN UPDATE 2021.	30
BIJLAGE 5	POV GELDERLAND	32
BIJLAGE 6	ADVIEZEN NATUURINCLUSIEF BOUWEN	33

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

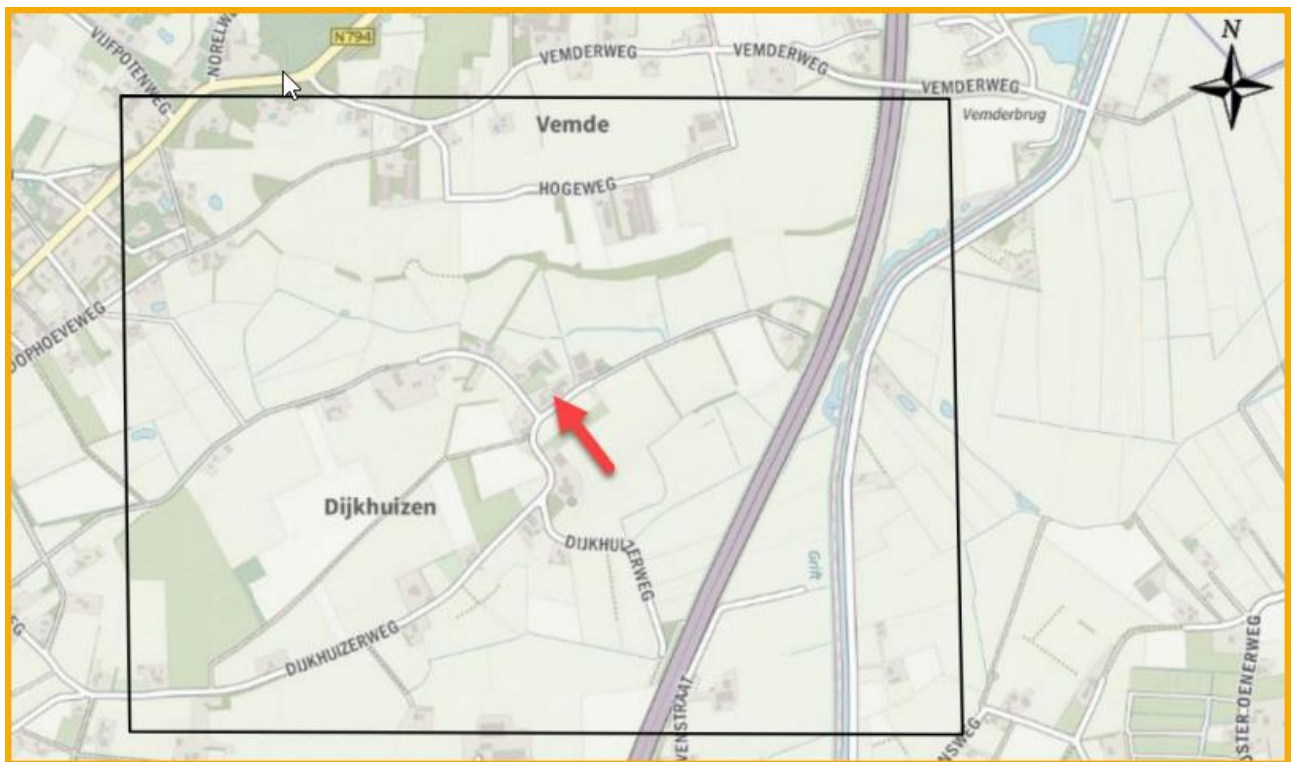
De opdrachtgever wil op de locatie Dijkhuizerzandweg 15 te Epe (zie figuur 1 en 2) enkele agrarische opstallen slopen en 2 nieuwe woningen bouwen op de vrijkomende grond. In deze QuickScan wordt gekeken of er voor de realisering van de plannen nog een ontheffing (soortenbescherming) of een vergunning (gebiedsbescherming Natura 2000) op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Ook kan uitsluitend gegeven worden of de gemeente bij een Omgevingsvergunning een verklaring van geen bedenkingen moet aanvragen. Het rapport kan tevens gebruikt worden bij de bestemmingsplanprocedure.

In hoofdstuk 8 staan de conclusies van de QuickScan. De te toetsen activiteit betreft:

- Slopen van enkele opstallen. Hiervan zijn de meeste stallen reeds gesloopt.
- Bouw van 2 woningen.

In 2020 / 2021 zijn de varkensstallen en de schuur naast de woning gesloopt in verband met de sanering van de varkenshouderij. Alleen de paardenstal moet nog gesloopt worden.

Er worden geen bomen gekapt.

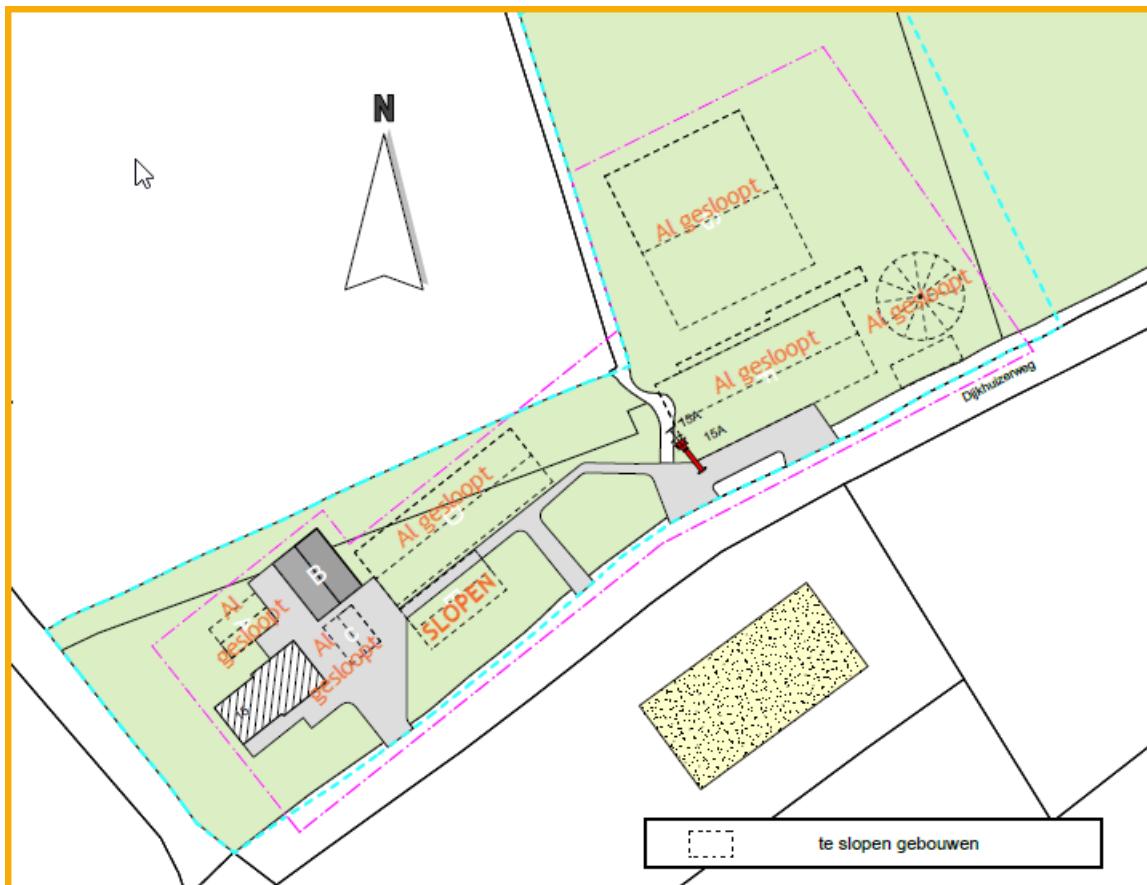
Figuur 1. Kaart met ligging onderzoeksgebied zwarte kader en plangebied rode pijl (Bron: NDFF).

1.2 Aanleiding

De aanleiding voor het maken van een QuickScan is de noodzaak en de wens om vooraf uit te sluiten dat door het project natuurwaarden aangetast kunnen worden.

1.2.1 Soortbescherming

Realisatie van de voorgenomen plannen kan invloed hebben op de bepalingen in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten in Nederland. Overtreding van de verbodsbepalingen (bijlage 1) ten aanzien van streng beschermde soorten vereist mogelijk een ontheffing (zie hoofdstukken 2 t/m 5 en 8).

Figuur 2. Tekening met de te slopen paardenstal en de reeds gesloopte stallen (Bron: Agra-Matic)

1.2.2 NatuurNetwerk Nederland

In hoofdstuk 6 en 8 van deze QuickScan wordt gekeken of er door de activiteit negatieve effecten zijn op de realisering van het NatuurNetwerk Nederland (NNN).

1.2.3 Gebiedsbescherming

In deze QuickScan is tevens gekeken of er door de uitvoering van het voorgenomen plan sprake kan zijn van externe werking op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De Natura 2000-gebieden vallen eveneens onder de Wet natuurbescherming. Bij effecten op Natura 2000-instandhoudingsdoelen is mogelijk een vergunning vereist (zie hoofdstuk 7 en 8).

1.3 Probleemstelling / doelstelling

De QuickScan geeft antwoord op onderstaande vragen:

1. Komen er natuurwaarden voor, waarvoor het noodzakelijk is om een soort specifiek onderzoek eventueel met mitigatieplan te laten uitvoeren om te beoordelen in hoeverre het project handelingen bevat die in strijd zijn met de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (soortbescherming)?
2. Zijn er effecten op het NNN?
3. Zijn er mogelijke effecten op de Natura 2000-instandhoudingsdoelen waardoor er een passende beoordeling gemaakt moet worden (gebiedsbescherming/ Wet natuurbescherming)?

Figuur 3. Foto's bestaande situatie in 2020 (van lb naar ro: aanbouw, loods, kapschuur, binnenkant loods). Al deze opstallen, met uitzondering van de woning (lo), zijn ten behoeve van de plannen reeds gesloopt.

Figuur 4. Foto's van de nog te slopen paardenstal

2 Soortbescherming – Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Voor het soortenbeleid deelt de Wet natuurbescherming de soorten in drie beschermingsregimes, namelijk vogels (EU-Vogelrichtlijn), soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en nationaal beschermde soorten.

2.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn). De lijst met jaarrond beschermde vogels in Overijssel staat in bijlage 3.

2.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. Het Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn is ten aanzien van verstoren strikter dan het Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

2.3 Beschermingsregime andere soorten

Dit zijn de in de bijlage van Wet natuurbescherming genoemde soorten. Het gaat hier om de bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 – 3.11 Wet natuurbescherming). Voor de soorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantsoorten te beschermen. Omdat er ook veel algemene soorten in staan genoemd is de verwachting dat er weer een verdeling komt van meer en minder strikt beschermde soorten. Deze kan echter per provincie verschillen (zie bijlage 5).

2.4 Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming geldt een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

2.5 Provinciale Omgevingsverordening Gelderland (POV)

Citaat: Artikel 3.7.2.3 Vrijstelling ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.

1. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de wet is het toegestaan de soorten genoemd in bijlage 28 (Red. zie bijlage 5 in dit rapport) Vrijstelling soorten inzake ruimtelijke inrichting te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen in verband met handelingen genoemd in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f en g van de wet.
2. De in het eerste lid genoemde vrijstelling geldt voor het in bijlage 28 (Red. zie bijlage 5 in dit rapport) genoemde gebied.
3. De in het eerste lid genoemde vrijstelling voor het vangen geldt alleen onder gebruik van de in bijlage 28 (Red. zie bijlage 5 in dit rapport) genoemde middelen.
4. De met toepassing van het eerste lid gevangen dieren dienen zo snel mogelijk in de directe omgeving op een voor de betreffende soort geschikte plek te worden losgelaten

3 Ligging onderzoeksgebied en onderzoeksopzet

3.1 Ligging onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied voor de Wet natuurbescherming beperkt zich tot de percelen waarop de ingreep plaatsvindt en de directe omgeving (zie figuur 1). Voor de effecten op Natura 2000-gebieden is in hoofdstuk 7 ook gekeken naar het aspect externe werking.

3.2 Onderzoeksmethode

Deze QuickScan is gebaseerd op bronnenonderzoek en een bureauanalyse. Aan de hand van expert judgement door een ecoloog (Ir. A. Fopma van *Fopma NatuurAdvies*) is ingeschat wat de beschermde natuurwaarden zijn en de te verwachten effecten.

3.2.1 Bronnenonderzoek

Gekeken is naar de volgende bronnen:

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, zie ook bijlage 4). (periode laatste 5 jaar tot 6 januari 2019)
- Literatuur (zie hoofdstuk 8).

Wat zit er in het NDFF?

Er is gebruik gemaakt van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). Hiervoor hebben we de gevalideerde data van de laatste 5 jaar gebruikt. De omvang van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 1. In de NDFF zit gevalideerde data van verschillende soortbeschermingsorganisaties en partners. Ook de data van Telmee.nl en waarneming.nl zit in de NDFF. Zo ook de eigen data van Fopma NatuurAdvies.

Soortenorganisaties

De soortenorganisaties zijn elk gespecialiseerd in een groep dieren of planten. Zij beheren databanken met verspreidings- en ecologische gegevens die door duizenden vrijwilligers verzameld zijn. Deze gegevens zijn ook beschikbaar in de Nationale Databank Flora en Fauna.

De soortenorganisaties hebben in de loop der jaren een grote expertise opgebouwd met betrekking tot veldbiologisch onderzoek, de ecologie van de Nederlandse flora en fauna en het beheren en interpreteren van monitorings- en verspreidingsgegevens.

- ANEMOON (Flora en fauna van de zee)
- Bryologische en Lichenologische Werkgroep (BLWG) (Mossen en korstmossen)
- De Vlinderstichting (Vlinders en libellen)
- EIS-Nederland (Ongewervelde dieren)
- FLORON (Planten)
- Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) (Paddenstoelen)
- RAVON (Reptielen, amfibieën en vissen)
- Sovon Vogelonderzoek Nederland (Vogels)
- TINEA (Micronachtvlinders)
- Zoogdiervereeniging (Zoogdieren)

Partners

Verschillende organisaties werken samen met de NDFF. Bijvoorbeeld door gegevens beschikbaar te stellen of andere kennis te delen.

- Alterra (landelijke vegetatiedatabank)
- Instituut voor Biodiversiteit en Ecosystem Dynamica (IBED)
- Naturalis Biodiversity Center
- Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
- Natuurbank Limburg
- Natuurnetwerk
- Netwerk Ecologische Monitoring (NEM)
- Regelink Ecologie & Landschap
- Stichting Natuurinformatie (waarneming.nl)
- Stichting Staring Advies

3.2.2 Veldbezoek

Er hebben 3 veldbezoeken op de planlocatie en de naaste omgeving plaatsgevonden.

Tabel 1. Overzicht veldbezoeken

Datum	Tijdstip	Weerbeeld	Temperatuur
8 oktober 2020	Ochtend	Bewolkt, regen	14 °C
23 oktober 2020	Middag	Licht bewolkt met af en toe zon	18 °C
12 augustus 2021	Middag	Licht bewolkt, droog	21 °C

Tijdens de veldbezoeken is gekeken naar de potenties van het plangebied voor beschermde diersoorten en de mogelijke functies. Op basis van expert judgement is een inschatting gemaakt wat de mogelijke effecten zijn van de ingreep op beschermde soorten.

4 Inventarisatie natuurwaarden

4.1 Vogels (Wnb § 3.1)

4.1.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied zijn 443 waarnemingen van vogels geregistreerd, verdeeld over 64 soorten beschermde vogelsoorten. Hierbij zijn 6 soorten met jaarrond beschermde nesten.

Tabel 2. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2015 tot 6-10-2020 in het NDFF. Vet en cursief zijn de jaarrond beschermde nesten en met * de soorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied (zie bijlage 3) (Bron: NDFF).

Vogelsoorten		
Aalscholver	Holenduif	Ringmus
Blauwe Reiger	Houtduif	Roodborst
Boerenwaluw	Houtsnip	Roodborsttapuit
Bonte Vliegenvanger	IJsvogel	Scholekster
Boomkruiper	Kauw	Sijs
Boomvalk	Kerkuil	Sperwer
Bosrietzanger	Kievit	Spotvogel
Brilduiker	Kleine Bonte Specht	Spreeuw
Buizerd	Kleine Karekiet	Stormmeeuw
Dodaars	Kleine Plevier	Tijftjaf
Ekster	Kneu	Torenvalk
Gaai	Knobbelzwaan	Tuinfluit
Gekraagde Roodstaart	Kokmeeuw	Tureluur
Gierzwaluw	Krakeend	Visdief
Goudvink	Kramsvogel	Waterhoen
Grasmus	Kuifeend	Wilde Eend
Graspieper	Mandarijneend	Winterkoning
Grauwe Gans	Meerkoet	Zwarte Kraai
Groene Specht	Merel	Zwarte Roodstaart
Grote Lijster	Nijlgans	Zwartkop
Grote Zilverreiger	Ooievaar	
Heggenmus	Rietgors	64 soorten

Tabel 3. Waarnemingen jaarrond beschermde vogelsoorten t.o.v. plangebied. (Wrn = aantal waarnemingen, Jaren = alleen met broedindicatie)

Soort	Wrn	Jaren	Locatie t.o.v. bedrijf
Boomvalk	1	nvt	Geen waarnemingen met broedindicatie.
Buizerd	46	2016	Eén waarneming van een bezette horstboom in bosstrook op ca. 350 meter ten noordoosten van het plangebied.
Gierzwaluw	1	nvt	Geen waarnemingen met broedindicatie.
Kerkuil	3	nvt	Geen waarnemingen met broedindicatie.
Ooievaar	10	2019, 2020	Twee waarnemingen van een bezet nest ten oosten van het Apeldoorns-kanaal op > 600 meter van het plangebied.
Sperwer	1	nvt	Geen waarnemingen met broedindicatie.

Update 2021: Er zijn 2 waarnemingen van Huismussen (2021) met broedindicatie toegevoegd in de NDFF, beide buiten de invloedssfeer van het plangebied.

4.1.2 Gegevens uit veldbezoek (vogels)

Aangetroffen soorten

Tijdens het tweede veldbezoek zaten erf en de directe omgeving enkele vogels. Tijdens het eerste bezoek regende het en zat alle vogels verscholen. Soorten als Winterkoning, Gaai, Vink, Koolmees en Pimpelmees lieten zich horen op het erf in de tuin. Boven de beek cirkelden 3 Buizerds.

Tijdens het derde veldbezoek (naar aanleiding van vragen van de Omgevingsdienst) was de situatie sterk gewijzigd. Bijna alle opstallen waren in augustus 2021 niet meer aanwezig. Alleen de te slopen paardenstal staat er nog. Hierin heeft in 2021 1 paar Boerenzwaluwen gebroed.

Speciale aandacht tijdens het veldbezoek voor de volgende soorten:

Huismus: De soort was tijdens de 3 veldbezoeken niet aanwezig rondom de te slopen opstallen en de directe omgeving. De woning welke blijft staan oogt geschikt voor Huismussen, maar ook hier was geen spoor van aanwezigheid van de soort. In de nog te slopen paardenstal worden geen Huismussen verwacht. De plafondbeplating is glad.

Boerenzwaluw: Er is bij het derde bezoek in 2021 één bezet nest aangetroffen in de nog te slopen paardenstal. Buiten het plangebied is de soort wel talrijk aanwezig. Ook als broedvogel.

Gierzwaluw: Voor Gierzwaluwen is de hellingshoek van de daken van de te slopen paardenstal te flauw en zijn de muren niet geschikt (te laag en/of geen nestholtes) om als nestlocatie te dienen. Effecten kunnen worden uitgesloten.

Uilen/roofvogels: In de paardenstal zijn geen sporen (krijtstrepen, uilenballen etc.) gevonden die duiden op de aanwezigheid van Steenuil, Kerkuil of Torenvalk. Effecten kunnen worden uitgesloten. Ook bij de reeds gesloopte opstallen zijn in 2020 geen sporen gevonden.

Met uitzondering van de Boerenzwaluw is de aanwezigheid van broedende vogels en jaarrond beschermde soorten in de te slopen paardenstal uitgesloten. Er zijn wel kansen om bij de nieuwbouw de geschiktheid voor vogels te verbeteren. Hier gaan we in paragraaf 5.8 verder op in.

4.2 Vleermuizen (Wnb § 3.2)

4.2.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Op basis van landelijke verspreiding (Bron: Zoogdierverseniging), zijn de volgende soorten mogelijk:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Kleine dwergvleermuis
- Rosse vleermuis
- Laatvlieger
- Gewone grootoorvleermuis
- Watervleermuis
- Meervleermuis
- Franjestaart
- Baardvleermuis
- Bechstein's vleermuis (net buiten verspreidingsgebied)

Er zijn enkele waarnemingen geregistreerd in het onderzoeksgebied in de NDFF in de laatste 5 jaar. Deze zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Tabel 4. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2015 tot 6-10-2020 in de NDFF.

Soort	Status
Kleine dwergvleermuis	Wnb § 3.2
Laatvlieger	Wnb § 3.2
Ruige dwergvleermuis	Wnb § 3.2

Tabel 5. Waarnemingen beschermde soorten t.o.v. plangebied. (Wrn = aantal waarnemingen, Max_ind = maximaal aantal waargenomen individuen tijdens een waarneming)

Soort	Wrn	Max_ind	Jaren	Locatie t.o.v. bedrijf
Kleine dwergvleermuis	1	1	2020	Betreft waarneming van foeragerend exemplaar langs het Apeldoorns-Kanaal op > 600 meter van het plangebied.
Laatvlieger	3	1	2018	Betreft waarnemingen van telkens één foeragerend exemplaar langs het Apeldoorns-Kanaal op > 600 meter van het plangebied.
Ruige dwergvleermuis	3	1	2018, 2020	Betreft waarnemingen van telkens één foeragerend exemplaar langs het Apeldoorns-Kanaal op > 600 meter van het plangebied.
Totaal	7			

Update 2021: In 2021 is er nog één waarneming van een Gewone dwergvleermuis langs de N794 bij gekomen.

4.2.2 Gegevens uit veldbezoek (vleermuizen)

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar potentiële verblijfplaatsen en vliegroutes op basis van expert judgement. De onderzoeksperiode is geschikt voor een visueel onderzoek naar geschiktheid verblijfplaatsen van vleermuizen. De meeste vleermuissoorten hebben in oktober de zomerverblijfplaatsen verlaten en bezetten winterverblijfplaatsen, al dan niet op enige afstand van de zomerverblijfplaatsen. Er is in het plangebied gezocht naar vleermuizen en verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarbij is gelet op potentiële verblijfplaatsen onder het dak en in de spouwmuur. Er is gekeken naar potentiële verblijfplaatsen en invliegopeningen en daarbij is gelet op veegstrepen rond potentiële invliegopeningen en uitwerpselen op de muur of op de grond. De geschiktheid van de bebouwing als verblijfplaats is tevens beoordeeld op basis van bouwstijl, materiaalgebruik en staat van onderhoud. Aan de buitenzijde is gekeken naar aanwezigheid van geschikte toegangen tot de spouwmuur.

Verblijfplaatsen

Reeds gesloopte panden (bevindingen 2020)

Dak: De oudste opstallen zijn voorzien van asbestplaten, zonder betimmering aan de binnenzijde. In deze opstallen is het dak van binnenuit visueel gecontroleerd op sporen van vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen. De 2 moderne varkensstallen hebben ook een golfplaten dak en zijn volledig geïsoleerd. De stal is aangesloten op een luchtwasser. De stallen zijn ongeschikt voor vleermuizen. De meststalo bevat ook geen voor vleermuizen geschikte ruimtes.

Spouw: De opstallen hebben geen spouw, geen toegankelijk spouw of een dicht geïsoleerde spouw. Aanwezigheid van vleermuizen kon hierdoor worden uitgesloten.

Update 2021

Dak: De nog te slopen paardenstal is voorzien van asbestplaten met daaronder isolatie. Het dak is van binnenuit visueel gecontroleerd op sporen van vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen. Ook deze kleine stal is ongeschikt voor vleermuizen.

Spouw: De paardenstal heeft geen spouw. Aanwezigheid van vleermuizen in de spouw kan hierdoor worden uitgesloten.

Vliegroutes

Door de sloop en herbouw wordt geen vliegroute aangetast. Per saldo zal door de sloop het oppervlak groen toenemen en is er al sprake van een positief effect.

Voor vleermuizen zijn de opstallen op basis van deze visuele inspectie en de literatuurgegevens niet geschikt.

4.3 Overige grondgebonden zoogdieren

4.3.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Er zijn enkele waarnemingen geregistreerd in het onderzoeksgebied in het NDFF in de laatste 5 jaar. Deze zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Tabel 6. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2015 tot 6-10-2020 in het NDFF. (¹ Vrijgestelde soort op grond van de POV Gelderland, zie bijlage 5)

Soort	Wet natuurbescherming
Bever	Wnb § 3.2
Bunzing	Wnb § 3.3 ¹
Das	Wnb § 3.3
Haas	Wnb § 3.3 ¹
Mol	Onbeschermd
Muskusrat	Onbeschermd
Ree	Wnb § 3.3 ¹
Steenmarter	Wnb § 3.3
Woelrat/Molmuis	Wnb § 3.3 ¹

De data in de NDFF is redelijk volledig voor deze soortgroep. Met name kleine knaagdieren ontbreken.

Tabel 7. Waarnemingen beschermde soorten t.o.v. plangebied. (Wrn = aantal waarnemingen, Max_ind = maximaal aantal waargenomen individuen tijdens een waarneming)

Soort	Wrn	Max_ind	Jaren	Locatie t.o.v. bedrijf
Steenmarter	2	1	2020	Twee recente waarnemingen van een verkeersslachtoffer op de A28 en N794. De dichtst bij gelegen vondstlocatie (A28) is op ca. 600 meter van het plangebied.
Bever	8	1	2019, 2020	Alle waarnemingen langs Apeldoorns-kanaal/Grift op > 600 meter van het plangebied.
Bunzing	1	1	2018	Eén waarneming van een verkeersslachtoffer op de A28 op ca. 600 meter van het plangebied.
Das	2	1	2016, 2017	Twee losse waarnemingen. Eén betreft een verkeersslachtoffer op de A28 en de andere waarneming betreft prenten van een Das in oeverzone langs Apeldoorns-Kanaal. De dichtst bij gelegen waarneming (A28) is op ca. 800 meter ten noordoosten van het plangebied.

Update 2021: Er zijn geen nieuwe beschermde soorten bijgekomen in het NDFF (opname 18 augustus 2021).

4.3.2 Gegevens uit veldbezoeken (overige zoogdieren)

Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied geen grondgebonden zoogdieren of sporen daarvan waargenomen. Uitgezonderd muizenkeutels en molshopen. Doordat er een geringer oppervlakte wordt gebouwd, dan wat er wordt gesloopt, zijn er vooral kansen om de natuurlijke omgeving van de beek verder uit te breiden. Effecten op beschermde zoogdieren worden dan ook niet verwacht.

Update 2021: Op de plaatsen van de gesloopte stallen staat nu kruidige vegetatie met pioniersoorten.

4.4 Amfibieën, vissen en reptielen

4.4.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Er zijn enkele waarnemingen geregistreerd in het onderzoeksgebied in de NDFF in de laatste 5 jaar. Deze zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Tabel 8. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2015 tot 6-10-2020 in de NDFF. (² Vrijgestelde soort op grond van de POV Gelderland, zie bijlage 5)

Soort	Wet natuurbescherming
Bastaardkikker	Wnb § 3.3 ²
Bermpje	Onbeschermd
Riviergründel	Onbeschermd
Vetje	Onbeschermd

De data in de NDFF is onvolledig voor deze soortgroep.

Update 2021: Er is één nieuwe waarneming (22 juli 2020) van een beschermde soort, de Gewone pad langs de Grift, bijgekomen in de NDFF. De soort staat ook op de provinciale vrijstelling.

4.4.2 Gegevens uit veldbezoek (amfibieën, vissen en reptielen)

Er zijn geen soorten amfibieën, vissen of reptielen aangetroffen in het plangebied. Omdat de nieuwbouw plaatsvindt op de locatie van het bedrijf (gebouwen en bestrating) kunnen effecten op deze soortgroep op

voorhand uitgesloten worden.

4.5 Vlinders, libellen, juffers en insecten

4.5.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In de tabel staat een overzicht van de in het onderzoeksgebied waargenomen soorten.

Tabel 9. Waargenomen soorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2015 tot 6-10-2020 in de NDFF.

Dagvlinders	Status	Libellen / juffers	Status
Atalanta	Onbeschermd	Bruine glazenmaker	Onbeschermd
Bont zaandoogje	Onbeschermd	Gewone oeverlibel	Onbeschermd
Boomblauwtje	Onbeschermd	Grote keizerlibel	Onbeschermd
Bruin zandoogje	Onbeschermd	Grote roodoogjuffer	Onbeschermd
Dagpauwoog	Onbeschermd	Steenrode heidelibel	Onbeschermd
Eikenpage	Onbeschermd	Variabele waterjuffer	Onbeschermd
Gehakelde aurelia	Onbeschermd	Vroege glazenmaker	Onbeschermd
Groot koolwitje	Onbeschermd	Vuurjuffer	Onbeschermd
Icarusblauwtje	Onbeschermd	Weidebeekjuffer	Onbeschermd
Klein geaderd witje	Onbeschermd		
Klein koolwitje	Onbeschermd		
Kleine vuurvliinder	Onbeschermd		
Koevinkje	Onbeschermd		
Landkaartje	Onbeschermd		

De data in de NDFF is redelijk volledig voor de dagvlinders en libellen/juffers.

Update 2021: Geen nieuwe beschermde soorten.

4.5.2 Gegevens uit veldbezoek (vlinders, libellen, juffers en insecten)

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vlinders, libellen, of juffers waargenomen. Er is op het erf geen geschikt habitat voor beschermde soorten aanwezig. Effecten op beschermde dagvlinders en libellen kunnen echter vanwege het ontbreken van geschikt habitat wel worden uitgesloten.

4.6 Vaatplanten

4.6.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde soorten op grond van de Wnb geregistreerd. Er zijn in de periode 1-1-2015 tot 6-10-2020 wel 646 waarnemingen van 285 onbeschermden soorten geregistreerd.

Update 2021: Er zijn geen beschermde soorten bijgekomen.

4.6.2 Gegevens uit veldbezoek (vaatplanten)

Het terrein is volledig bebouwd, bestraat of gazon. Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Effecten op beschermde soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Update 2021: Op de locatie van de gesloopte opstallen staat nu een pioniersvegetatie.

4.7 Overige beschermde soorten

(Sprinkhanen, krekels, geleedpotigen, nachtvlinders, mossen, korstmossen, algen, wieren etc.)

4.7.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied zijn geen andere beschermde soorten op grond van de Wnb geregistreerd.

4.7.2 Gegevens uit veldbezoek

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen.

5 Beoordeling Wet natuurbescherming (soorten)

5.1 Vogels

Effectenbeoordeling

In de paardenstal broedt een paar Boerenzwaluw. Omdat geen ontheffing kan worden verleend voor het verstoren van broedende Boerenzwaluwen, mag er alleen gesloopt worden wanneer de Boerenzwaluwen zijn uitgebroed en de stal hebben verlaten. In de regel zal dit na 1 september het geval zijn, maar wij adviseren om een ruime marge aan te houden.

Er zijn verder geen effecten op soorten met jaarrond beschermde nesten en op soorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied te verwachten. Effecten op jaarrond beschermde soorten (Cat. 1 t/m 5) zijn uitgesloten.

Omdat geen ontheffingen worden verleend voor het verstoren van vogels en/of het vernielen van nesten Mag de sloop van de paardenstal alleen buiten het broedseizoen van de Boerenzwaluw. Uit voorzorg wordt geadviseerd om de periode 15 september tot 1 maart aan te houden.

Op deze wijze zijn ook effecten op de andere vogels uitgesloten en is er geen ontheffing noodzakelijk. (zie ook 5.8)

5.2 Vleermuizen

Effectenbeoordeling

Verblijfplaatsen

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, sloop agrarische opstallen (thans alleen nog de kleine paardenstal) en de bouw van 2 woningen, worden geen vleermuizen verwond of gedood en worden geen verblijfplaatsen beschadigd of vernield. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wet natuurbescherming.

Foerageergebied

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties in het kader van dit aspect van het functionele leefgebied van vleermuizen. Per saldo neemt het leefgebied van vleermuizen toe. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wet natuurbescherming.

Effecten op vleermuizen zijn uitgesloten.

5.3 Overige grondgebonden zoogdieren

Effectenbeoordeling

Er zijn geen waarnemingen van grondgebonden zoogdieren. Er is ook geen geschikt habitat aanwezig voor strikt beschermde soorten.

Effecten op zoogdieren zijn uitgesloten.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Effectenbeoordeling

Reptielen

Er zijn geen reptielen waargenomen in de directe nabijheid van het plangebied en het habitat is er ook niet optimaal voor.

Effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Amfibieën

Er is geen geschikt habitat aanwezig voor amfibieën.

Effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Vissen

Er is geen open water aanwezig voor vissen.

Effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

5.5 *Vlinders, libellen, juffers en insecten*

Effectenbeoordeling

Dagvlinders

Effecten op beschermde dagvlinders zijn vanwege het ontbreken van geschikt habitat in het gebied uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Libellen en juffers

Effecten op beschermde libellen en juffers zijn vanwege het ontbreken van geschikt habitat in het gebied uitgesloten.

5.6 *Vaatplanten*

Effectenbeoordeling

In het gebied is geen geschikt habitat aanwezig voor beschermde soorten. Effecten op beschermde soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

5.7 *Overige diersoorten*

Effectenbeoordeling

In het gebied zijn geen andere beschermde diersoorten aangetroffen.

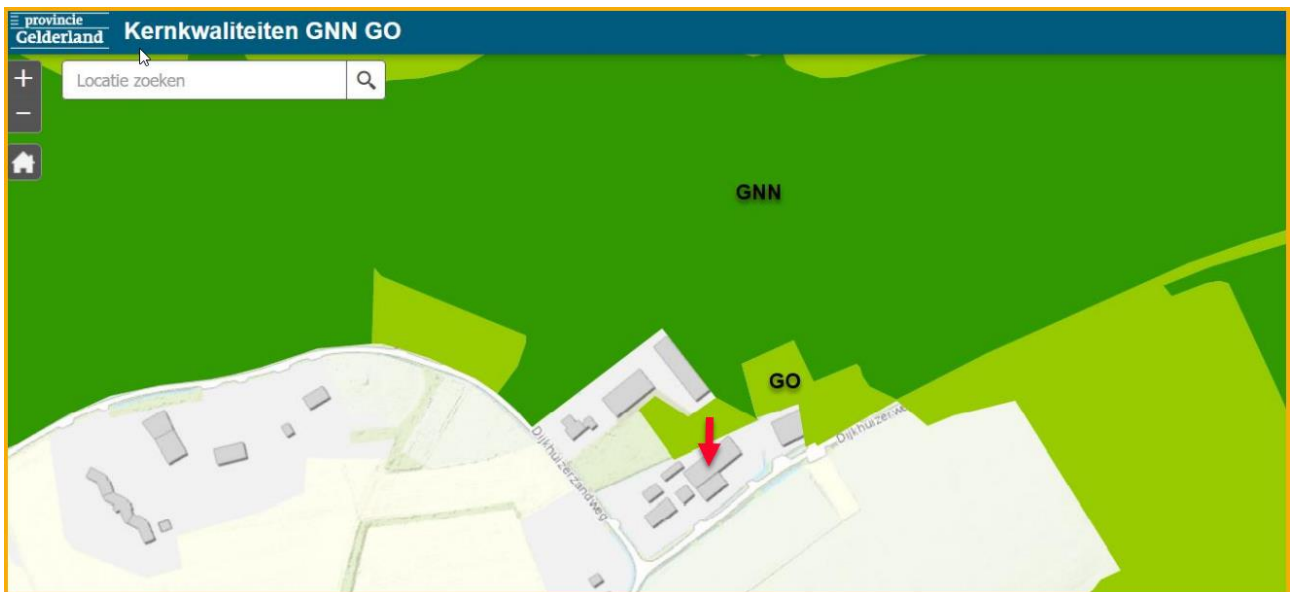
5.8 *Aanbevelingen voor natuurinclusief bouwen*

Vanwege de achteruitgang van de biodiversiteit eisen provincies en gemeenten steeds vaker dat bij renovatie en nieuwbouw met natuur inclusief ontwerpt. Vogelbescherming Nederland en de Zoogdiervereniging hebben met steun van o.a. de Provincie Overijssel een toolbox ontwikkeld (www.bouwnatuurinclusief.nl). Uit deze toolbox hebben we een aantal mogelijk bruikbare adviezen gehaald. Deze zijn opgenomen in bijlage 6.

6 NatuurNetwerk Nederland

De provincie stelt: "Gelderland streeft naar het veiligstellen van de verscheidenheid (biodiversiteit) en kwaliteit van de Gelderse natuur, wat bijdraagt aan een prettige leef- en werkomgeving. Hiertoe zetten wij in op de realisatie van een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden. Dit bereiken wij door de bestaande natuur in het Gelders NatuurNetwerk (GNN) te beschermen en de samenhang te versterken door het uitbreiden van natuurgebieden in het GNN en het aanleggen van verbindingzones in de Groene Ontwikkelingszone (GO)."

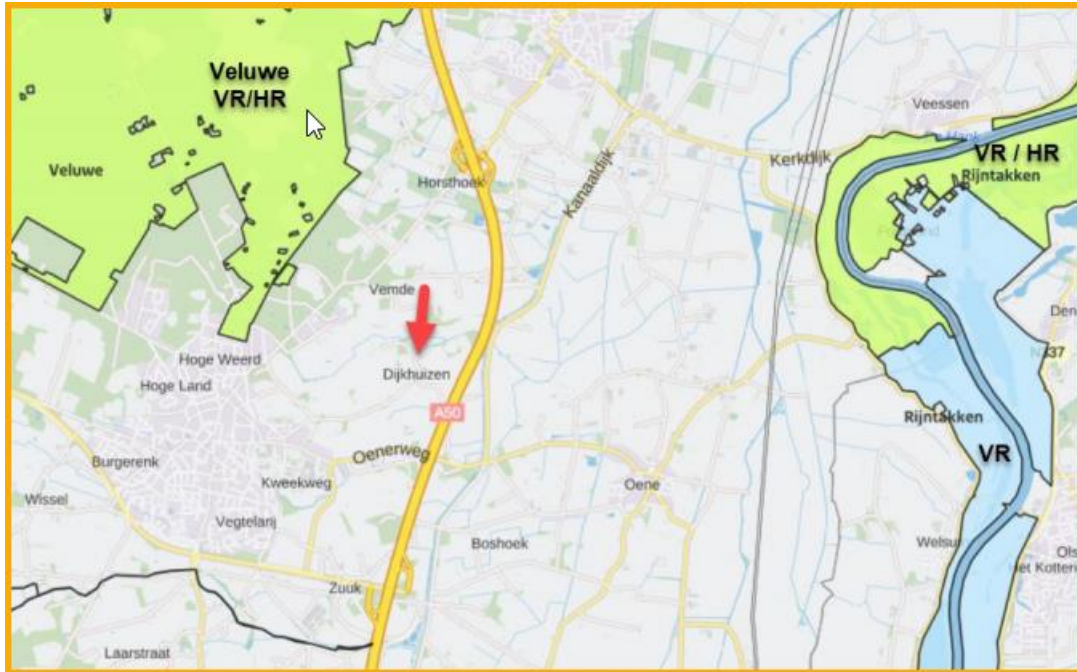
Een deel van het Gelders NatuurNetwerk heeft zelfs Europese bescherming: de Natura 2000-gebieden. Maar ook buiten de Natura 2000-gebieden zijn stukken natuur die het beschermen waard zijn. Het plangebied ligt zoals uit onderstaande figuur blijkt niet in de volgens de Omgevingsverordening aangewezen Gelders NatuurNetwerk (GNN), maar wel deels in de Groene ontwikkelingszone (GO). De activiteit betreft het slopen en het bouwen van een woning binnen het bestaande bouwvlak. Effecten zijn dan ook op voorhand uitgesloten. Voor de ontwikkeling van de Groene ontwikkelingszone is de sloop van de agrarische opstallen een positieve ontwikkeling.

Figuur 5. Overzicht van plangebied (rode pijl) met ligging t.o.v. het NatuurNetwerk Nederland. (Bron: NDFF).

7 Natura 2000 gebieden (gebiedsbescherming)

Natura 2000 is een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn. Een voorbeeld is de Noordse woelmuis, die alleen nog maar in Nederland voorkomt. Uit onderstaande figuur blijkt dat het plangebied niet in de directe nabijheid van het Natura 2000 gebieden ligt. Negatieve effecten op Natura 2000 gebieden zijn derhalve met zekerheid uitgesloten.

Figuur 6. Ligging van het plangebied (rode pijl) ten opzichte van Natura 2000-gebied. (VR=Vogelrichtlijn / HR = Habitatrichtlijn) (Bron: AERIUS-calculator).

8 Conclusies

8.1 Conclusie Wet natuurbescherming (Soorten)

Als de aanbevelingen uit onderstaande tabel en hoofdstuk 5 worden uitgevoerd, dan kunnen effecten op beschermde soorten voorkomen worden en is er naar onze mening geen ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In de tabel zijn de effecten samengevat.

Wij adviseren wel om deze conclusie (het rapport) door het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning (Gemeente Epe) te laten bevestigen. Eventueel kunt u het ook nog ter beoordeling aan de provincie voorleggen.

Tabel 10. Overzicht conclusies aangaande verstoring en de eventueel te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Ingrep verstorend	Nader onderzoek noodzakelijk	Wnb- ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Vogels	Broedvogels	Nee, mits	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.1 Sloop paardenstal buiten broedseizoen i.v.m. broedende Boerenwaluwen (1 paar).
	Jaarrond beschermd	Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.1
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.2
	Vliegroutes	Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.2
Overige zoogdieren		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.3
Amfibieën		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.4
Reptielen		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.4
Vissen		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.4
Libellen en vlinders		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.5
Vaatplanten		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.6
Overige soortgroepen		Nee	Nee	Nee	Zie verder paragraaf 5.7

In bijlage 6 zijn een aantal vrijblijvende adviezen opgenomen voor natuurinclusief bouwen.

8.2 Conclusie NatuurNetwerk Nederland

Er zijn geen effecten op de NNN/EHS-gebieden te verwachten.

8.3 Conclusie Wet natuurbescherming (gebieden)

Er zijn geen effecten op de Natura 2000-gebieden te verwachten. Een vergunning op grond van Wet natuurbescherming is dan ook niet noodzakelijk.

9 Bronnen

9.1 Literatuur

- Bijlsma, R.G. (et al) 2001, Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2) GMB uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Dietz, C. (et al.) 2009, Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Tirion Natuur.
- Janssen A.M. & Schaminée H.J. 2003. Europese Natuur in Nederland; Habitattypen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Janssen A.M. & Schaminée H.J. 2008. Europese Natuur in Nederland; Soorten van de Habitatrichtlijn, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Krijgsveld, K.L., Smits, R.R. & Winden J. van der 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels, Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie, Bureau Waardenburg Rapport 08-173, Culemborg.
- Lange R. (et al.) 1994. Zoogdieren van West-Europa, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Provincie Overijssel, 2019. Brochure: Soortenbescherming in Overijssel; Bunzing, egel, hermelijn en wezel.
- SOVON 1987, Atlas van de Nederlandse Vogels.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002 Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000, Nederlandse fauna 5, Naturalis, KNNV-uitgeverij Leiden.
- SOVON & CBS 2005, Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk, SOVON-informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

9.2 Geraadpleegde websites

• www.sovonatlas.nl	[verspreidingsgegevens vogels]
• www.rijksoverheid.nl & www.synbiosys.alterra.nl	[natuurwetgeving / soortbescherming & gebiedsbescherming N2000 / EHS, profielendocument]
• www.natuurloket.nl	[waarnemingen van flora en fauna]
• www.overheid.nl	[actuele wetteksten]
• www.uilen.org	[vogelwaarnemingen en informatie / uileninformatie]
• www.waarneming.nl	[waarnemingen van flora en fauna]
• www.zoogdieratlas.nl	[waarnemingen zoogdieren]
• www.ndff.nl	

**NATIONALE DATABANK
FLORA EN FAUNA**

• www.bouwnatuurinclusief.nl	[toolbox Natuurinclusief bouwen]

BIJLAGE 1 Algemene verbodsbepalingen Wnb

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

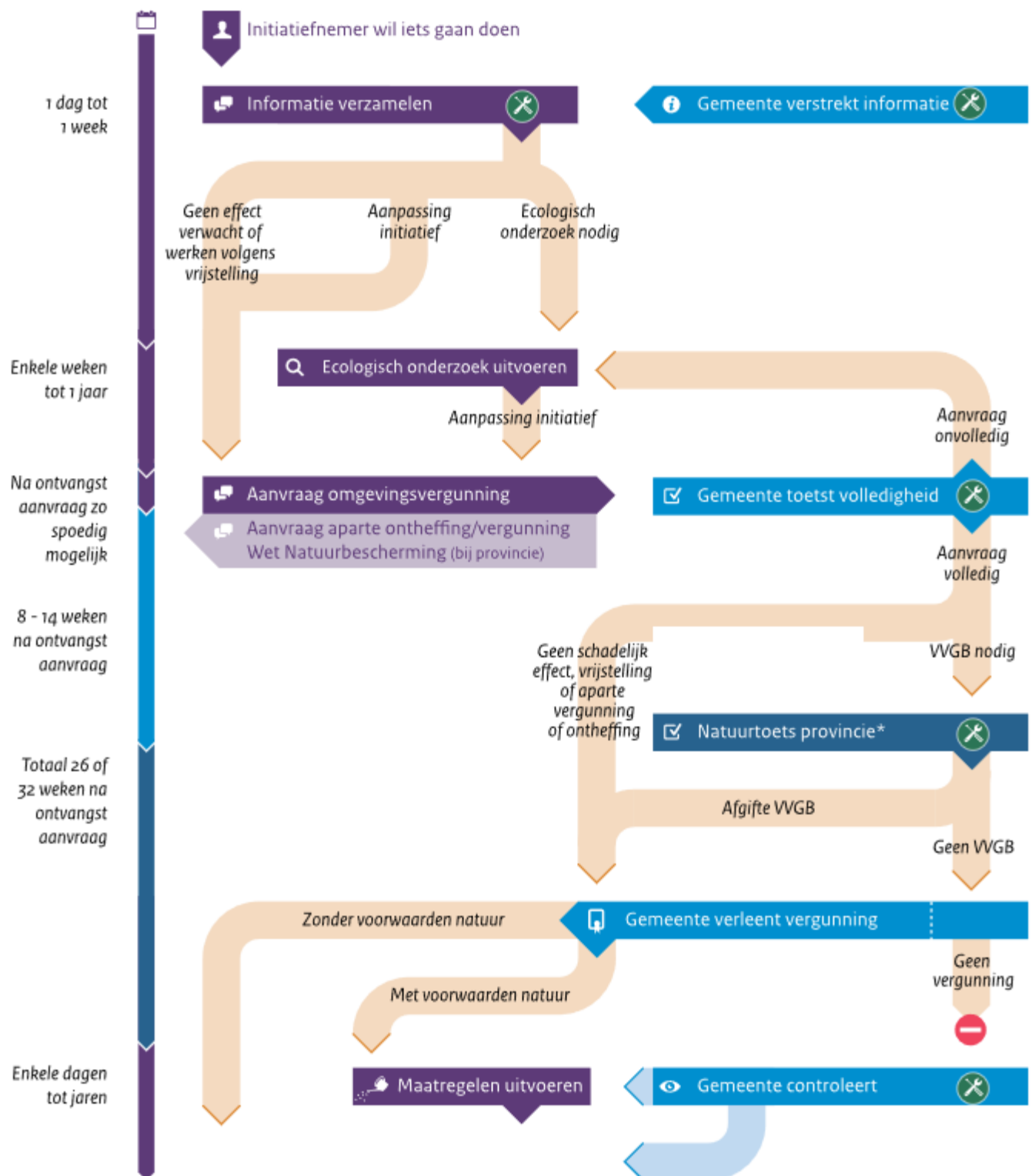
1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a) in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b) ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c) ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d) ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e) in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f) in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

BIJLAGE 2 Proces beoordeling ontheffing Wnb

Verdere uitwerking van het schema op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/routeplanner.aspx?subj=routeplanner#initiatiefnemer>

BIJLAGE 3 Jaarrond beschermde vogels

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Nederlandse naam	Categorie	Nederlandse naam	Categorie
blauwe reiger	5	ruigpootuil	5
boerenwaluw	5	spreeuw	5
bonte vliegenvanger	5	tapuit	5
boomklever	5	torenvalk	5
boomkruiper	5	zeearend	5
bosuil	5	zwarte kraai	5
brilduiker	5	zwarte mees	5
draaihals	5	zwarte roodstaart	5
eidereend	5	zwarte specht	5
ekster	5	huismus	2
gekraagde roodstaart	5	kerkuil	3
glanskop	5	oehoe	3
grijze vliegenvanger	5	ooievaar	3
groene specht	5	ransuil	4
grote bonte specht	5	roek	2
hop	5	slechtvalk	3
		sperwer	4
huiswaluw	5	steenuil	1
ijsvogel	5	wespendief	4
kleine bonte specht	5	zwarte wouw	4
kleine vliegenvanger	5	boomvalk	4
koolmees	5	buizerd	4
kortsnavelboomkruiper	5	gierzwaluw	2
oeverwaluw	5	grote gele kwikstaart	3
pimpelmees	5	havik	4
Raaf	5		

BIJLAGE 4 Samenvatting NDFF (1-1-2015 tot 6-10-2020) en update 2021.

Wnb - Vogelrichtlijn	
Bonte Vliegenvanger	Kneu
Boomkruiper	Meerkoet
Bosrietzanger	Ooievaar
Buizerd	Rietgors
Grasmus	Roodborst
Graspieper	Roodborsttapuit
Grauwe Gans	Scholekster
Grote Lijster	Spotvogel
Holenduif	Tijftjaf
Kievit	Tuinfluit
Kleine Bonte Specht	Tureluur
Kleine Karekiet	Zwarte Roodstaart
Kleine Plevier	Zwartkop
Wnb - Habitatrichtlijn	
Bever	Laatvlieger
Kleine dwergvleermuis	Ruige dwergvleermuis
Wnb - andere soorten	
Bastaardkikker	Haas
Bunzing	Ree
Das	Steenmarter

(Alleen vogels met broedindicatie in deze tabel, overige vogels zie tabel 1)

Update 2021 : Nieuwe beschermde soorten in de periode 1 juli 2020 tot 18 augustus 2021

Wnb – Vogelrichtlijn

Fitis
Heggenmus
Houtduif
Koolmees
Putter
Vink
Wilde eend
Zanglijster
Zomertortel

Wnb - Habitatrichtlijn

Gewone dwergvleermuis

Wnb - andere soorten

Gewone pad

BIJLAGE 5 POV Gelderland

Soortenvrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer of onderhoud

Behorende bij de Omgevingsverordening Gelderland

Soorten als bedoeld in artikel 3.7.2.3.

Bijlage 28

Vrijstelling soorten ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud

Gebied: binnen de gehele provincie.

Periode: gedurende het hele jaar.

Soort	Toegestane middelen vangen
Aardmuis	Vangkooi en kastval
Bosmuis	Vangkooi en kastval
Bruine kikker	Schepnet
Bunzing	Vangkooi en kastval
Dwergmuis	Vangkooi en kastval
Dwergspitsmuis	Vangkooi en kastval
Egel	Vangkooi en kastval
Gewone bosspitsmuis	Vangkooi en kastval
Gewone pad	Schepnet
Haas	Vangkooi en kastval
Hermelijn	Vangkooi en kastval
Huisspitsmuis	Vangkooi en kastval
Kleine watersalamander	Schepnet
Konijn	Vangkooi, kastval, fred met buidel
Meerkikker	Schepnet
Middelste groene kikker	Schepnet
Ondergrondse woelmuis	Vangkooi en kastval
Ree	Vangkooi en kastval
Rosse woelmuis	Vangkooi en kastval
Tweekleurige osspitsmuis	Vangkooi en kastval
Veldmuis	Vangkooi en kastval
Vos	Vangkooi en kastval
Wezel	Vangkooi en kastval
Woelrat	Vangkooi en kastval

BIJLAGE 6 Adviezen natuurinclusief bouwen

Advies 1 Vleermuizen

Advies Nokvorst

De opening onder de nokvorst vormt vaak de ingang naar een verblijfplaats van vleermuizen. Onder andere laatvlieger en gewone dwergvleermuis gebruiken nokvorsten om in en uit te vliegen. Houdt een ruimte van 1,8 cm tot 2 cm onder de nokvorst open om vleermuizen toegang te verschaffen tot de ruimte onder de pannen. Zorg er bovendien voor dat het materiaal onder de nokvorst ruw is, bij voorbeeld baksteen of onbehandeld hout.

Advies Aanpassing bouwwijze loze ruimte in overstek of goot voor vleermuizen

U kunt de loze ruimte in de overstek of uitstekende dakgoot geschikt maken voor vleermuizen door aan de onderzijde, direct grenzend aan de muur, een smalle invliegopeningen aan te brengen van maximaal 2 centimeter.

Advies 3 Vleermuis (inbouwkast)

Bron: <https://www.checklistgroenbouwen.nl/maatregelen/maatr-details/inbouwkast-voor-vleermuizen>

Alternatief voor inbouwkast

Door een opening van 2,5 centimeter vrij te houden tussen de gevel en de betimmering ontstaat een verblijfplaats voor vleermuizen. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger maken hier gebruik van. De dieren hangen aan de gevel achter de betimmering. Zorg ervoor dat het materiaal achter de betimmering ruw is, bijvoorbeeld baksteen of onbehandeld hout. Zorg ervoor de gevel niet verlicht wordt, dat schrikt vleermuizen af.

Advies Neststeen voor huismus

In noord en/of oostgevel kunnen neststenen voor de huismus worden ingemetseld. Huismussen broeden doorgaans in kolonies, het plaatsen van meerdere neststenen bij elkaar is dus wenselijk.

Zorg in de omgeving voor voldoende dekking voor de huismussen, bijvoorbeeld een of meer dichte struiken of een begroeide schutting.

Bij het inmettelen van neststenen moet soms een deel van de isolatie worden uitgesneden in de vorm van de neststeen. Om een koudebrug te voorkomen, wordt aan de achterkant van de neststeen een stuk hoogwaardiger isolatiemateriaal geplakt. Men kan er ook voor kiezen om de isolatielaag ongemoeid te laten en de neststeen aan de voorkant een stukje te laten uitsteken.

Advies 5 Kleine marterachtigen

Bij de landschappelijke inrichting kan met rekening houden met kleine marterachtigen en egels door:

1. De aanplant van heggen en houtwallen of de aanleg van groene oevers vormen een mogelijkheid om de leefgebieden van bunzing, egel, hermelijn en wezel te verbeteren. Hiermee kunnen zowel verbindingen als rustplaatsen worden ontwikkeld.
2. Droge greppels kunnen geschikt worden gemaakt als leefgebied of verbindingszone door de aanplant van struiken, zodanig dat ze voldoende dekking bieden.
3. Rommelhoekjes in de tuin of op het erf kunnen worden gecreëerd door het aanleggen van een takkenhoop of een hoop stenen met daaronder een ruimte waarin de kleine marterachtigen nestkamer kan bouwen. Eventueel kan een nestkast van hout worden gebouwd.
4. Het voedselaanbod kan worden vergroot door het graven van poelen, het maken van takkenrillen en het plaatsen van 'muizenruiters'. Muizenruiters werden vroeger gebruikt om hooi in het veld te drogen en bestaan uit een stellage van drie tegen elkaar staande staken, met daartussen dwarsbalken. Hierop wordt hooi aangebracht. Veldmuizen verblijven graag in hooi en vormen een voedselbron voor kleine marterachtigen. Het hooi moet ten minste jaarlijks vervangen worden.

(Bron: brochure Soortenbescherming in Overijssel: Bunzing Egel Hermelijn en Wezel, provincie Overijssel)